

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:
 Egy évre . . . 10 kor. — fill.
 Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
 Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
 Előfizetési pénzek postautalványai küldhetők.
 Egyes számok 20 filléért kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Negyhasábos petit-aur egyszeri közlésért 14 fill.
 kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő.
 Helyegdíj minden egyes beiktatásor 10 fillér.
 Hivatalos hirdetéseknek
 100 szóig 2 kor. 60 fill., azon túl minden szó 2
 fillérrel számítottatik.
 A nyilatkozatok:
 minden negyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
 Velünk közöltetve levő hirdető-írók, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
 → vasárnap reggel. ←

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
 (Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük juttatani.
 A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Választások után.

Az alkotmány és alkotmányos élet legértékesebb gondolata az, hogy az egyén — közvetve bár — maga intézi sorsát; életkörülményei nem csupán más, felsőbb hatalom kedvezésétől, hanem saját akaratainak közrehatásától is függenek, vagyis az alkotmányos életben érvényesül a szólás-mondás: *kiki maga kovácsa önszerencsésének*. Ezen igazság az egyénre csak közvetve, de a közre közvetlenül áll. Az alkotmány és az alkotmányos jogok, mondjuk: polgári jogok élvezete és helyes, méltó használata teszik lehetővé azt, hogy egy nemzet, mint ilyen érvényesüljön, hogy az óhajítás, mely ezrek, milliók lelkét epesztí, valahára testet öltönn. Szóval az alkotmányos jogok szabad gyakorlása nem más, mint a közjó emelése.

Ezzel szemben áll az onzeset, midőn egy, — mondjuk — uralkodó helyzetben levő egyén tukmálja rá a saját, egyéni akarata a közre; irányt szab ezrek, milliók életének. Micsoda emelkedett léleknek, minden személyi vonatkozásokon felül álló, szinte emberfölötti jellemnek kell lennie annak, aki egymaga abszolút módon jól és helyesen mér ki, igazítja a tömegek életének folyását! Századok munkáinak el, míg egy ilyen ember akad. Tehát szükséges, hogy a nagy tömeg minden egyedének akarata szabadon érvényesülhessen, mert ezen szabad, mások erejétől meg nem rontott érvényesülése minden egyéneknek nem egyéb, mint maga a közjó, a közsabadság; ez az igazság maga!

Kérdés, vajjon felhasználjuk-e méltán ezen alkotmányos jogunkat; érdemeink vagyunk-e rá, hogy az urna elé állva résztvegyünk azon magasatos aktusban, hogy a saját- és a köz sorsát irányítsuk?

Legközelebb folyt le a megyebizottsági tagok választása. Egy kis országban, a megyének sorsa dőlhet el ily választás alkalmával. Vajjon érvényesül-e szabadon minden egyének akarata s ezáltal csakugyan a közjó teljesülhet-e? Még közelebről érdekel bennünket a városi képviselőtestület megalakítása. Kik vannak hivatalos arra, hogy a városi autonóm hatóság tagjai közt szerepeljenek s hogy a haladás és kifogástalan kormányzat vezetését átvegyék? Ugy-e azok, kik értelmiségiek, tapasztalataik s jellemükkel fogva alkalmasak a közjó fejlesztésére, kiknek értelmét nem személyi, vagy telekezeti tekintetek korlátozzák, kik nem hajlíthatók erre, vagy arra, mint a gyöngye nádszál, szóval akik egész emberek, férfiak, dróton nem rángatott, független gondolkodású becsületes egyének.

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy a mi közéletünk e tekintetben igen beteg. Az intelligens egyének között vannak, akik nem elég intelligensek, vagy mondjuk, nem elég jellemesek arra, hogy magasból tekintenek a közélet folyását s ne olyannak, mely a konyhára hoz; a magasabb érdeket, a közjót feláldozák ideig-óráig tartó magán-érdekeknek. S ha csak ez volna! De megmértelyezik a tömeg lelkületét; erkölcsstelen, hazug üzemekkel, ígérgetés- és fenyegetéssel neveltségessé, lealázóvá teszik az alkotmányos élet nyilvánulásait; szóval: félvezetik a tömeget! Ez olyan égbekiáltó bűn, mintha valaki a tudatlan, ártatlan gyermekeket tudatosan rosszra tanítaná! Olyan elhatározásra viszik a népet, hogy ez maga alatt vágja a fát; összevesztik azokkal, kiket eddig szeretett, gyűlöletet ébresztenek benne azok iránt, kiket eddig tisztelt. Rút dolog, felhasználni a műveletlen ember lelki gyöngéit a maga esetleges javára és mások romlására.

Láthatjuk, hogy egyesek a közjó szeretete nélkül, saját javaik előmozdítása céljából akarnak emelkedni a tudatlan, félvezetett tömeg vállain, bejutni a hatalom körébe, igérve sokat, mit nem teljesíthetnek, vagy ha teljesítenék, tennék ezt a közjó romlására.

Ilyen üzemeknek gátat kell vetnünk, mert ezekkel megszűnik a közjó iránt való lelkesedés, megszűnik a feljebb való iránt tartozó tisztelet — mert hiszen nem méltán foglalják el helyüket — megszűnik, semmivé lesz a választó közönség erkölcsi ereje, önérzete; megszűnik az alkotmányos élet. Pedig szükségünk van arra, hogy okosan, becsületesen együtt tartsunk. Bennünket más külső hatalom nem istápol, nem támogat, magunkra vagyunk hagyatva, azért ha saját sorsunkról határozunk, legyünk igazak és őszinték s követeljünk meg ezt másoktól is. Vessük meg azokat, kik hazug jelszavakkal akarunktól akarnak megfosztani, gátoljuk meg azt, hogy érdemtelen egyének szóljanak és tegyenek ott, hol mindnyájunk ügyéről van szó; hogy idegenek szóvivői szerepeljenek ott, ahol a magunk érdekei forognak kockán.

Nagy baj az, hogy nálunk éppen a tanult emberek közönyösek a választások iránt, fásult lemondással engedik át a tért a nép vezetésében olyanoknak, kiknek ahhoz sem elég műveltségük, sem jellemük nincsen. Pedig minden értelmes, becsületes magyar embernek oda kell hatni, hogy népünk tanuljon önérzetet, meggyőződésének őszinte nyilvánítását, s ne engedjen egy korty pálinkáért a demagógok szavának, ne üljön fel a fizetettámitók ijesztgetéseinek, mert különben hiába minden alkotmány, megyei és városi autonómia, hiábavaló a közügyek iránt való lelkesedés, és csuffá lesz a legszentebb igazság!

Csak a tiszta, alkotmányos felfogás-

ból kifolyólag van jogosultsága a választás után való közszereplésnek, ellenkező esetben a választás a közjó elárulása, a választó közönség megmértelyezése és a választott egyének szégyene.

A lányok sorsa Kinában.*)

Még élénk emlékezetünkben vannak bizonyára a kínai zavargások, ama kegyetlenkedések, melyeket négy évvel ezelőtt a pogány benszültöttek a keresztény hittérítőknél és keresztény embertársaiknál elkövettek. Az ős keresztény egyház üldözésének jelenetei újultak fel e kegyetlenkedések, vérontások alatt. Ezer és ezerre menő Krisztus-hívők lettek áldozataivá a gyilkos törnek, a fegyvernek, az embertelen bánásmódnak; több százra menő keresztény hittérítő — nők és férfiak egyaránt — lette halálalát a vérfürdőben s haltak el martírként, mint Krisztus igaz katonái, hű vitézei.

És vajjon miért? Azért, mert azt hirdették, azt predikálták, hogy a kereszténység az igazi kijelentett valóság, a mely hivatva van az egész világot meghódítani és vele szemben Buddha, Mohamed tanai soha sem állhatnak meg; a tökéletesség ideális magas fokára, csakis a kereszténységben élve juthatunk el.

És vajjon célt értek-e a pogányok? Nem; tudjuk, hogy a művelt ker. európai nagyhatalmasságok „megállj!”-t kiáltottak a kegyetlenkedőknek, megvédték és jogaikba visszahelyezték az Isten igéjét és a szeretet vallását predikálókat. Ma már folyik az áldást hozó munka ismétel, habár nem minden nehézség nélkül. És ezen nem is csodálkozhatunk. Annak az embernek, ki gyermekkorától kezdve a pogány vallásban élt, e vallás szokásainak hódolt, bizony bajos dolog a megcsöknyösödött természetét megváltoztatni. A megromlott emberből nehezen lehet kegyes, Istenfélő embert nevelni. Így vannak a pogányok is az ő áttörésként tulaj-

*) Feloivatott a „Bathlen Katalin” négyzet dec. 4-iki estélyén.

TÁRCZA.

O. Juliska halálakor.

Ágyat vetnek, siri ágyat . . .
 Fenn az égen felhő támad.
 Bánatunkból lett a felhő.
 Bús felhőből zápor eső.

Ágyat vetnek, siri ágyat . . .
 Gyönyörű kis szőke lányuak.
 Búg a dászdal . . . siri a nótá . . .
 Elhervadt a legszebb rózsá.

Torbagyi.

Csalódás és szerelem.

— A „Bars” eredeti tárcája. —

Üres lett a ház. A vendégek eltávoztak. Ella fáradtan vetette magát ágyába. Jolán még ott állt az ablaknál és elmerengve tekintett a messze távolba . . .

A leányszobában halványan pislogott az éjjeli lámpa.

— Jolán, az idő már nagyon későre jár, fektüdj le te is.

— Kedves Ellám, hidd el, egy csöppet sem vagyok álmos. Oly úde a levegő most, hogy szinte élvezete telik az embernek ezt magába szívni.

Ella nem felelt, de e helyett keserű sóhaj tört elő kebeléből és elébe tárult a szép mult, amidőn még ő is oly fiatal, fürgé teremtés volt, mint a hűg, amidőn ő is órák hosszat elállt az ablaknál, édes ábrándokat fűzve magának . . . Hol vannak azok a napok? . . . Az idő gyorsan elroppent felette. Sok keserű csalódás érte őt már ez életben. Nagyon kevés boldog órát mért reá a sors. De ő csak tört, hallgatott . . .

Kettőt ütött az óra. Jolán erre becsukta az ablakot, leeresztette a függőnyt és ő is nyugalomra tért.

— Mit beszélt ma este veled Bölényi Károly? — kérde kis idő múlva Ella.

Jolán szíve hangosan megdobbant. Érezte, hogy ha beszélnie kell, hangja reszketni fog. De azért mégis halkán felelt:

— Hogy mit beszélt? Izé . . . bizony már nem is emlékszem jól reá. Mindenféle témát előhozott. Különösen az irodalom érdeklő őt nagyon.

— Máról nem beszélt? Nem tett semmiféle célszót? . . . Ugy-e érted, mit gondolkodol? . . . Tudod, oly különösen viselte magát ma este és én észrevettem arcán, hogy valami bántja őt. Egész este téged figyelt és oly zavart volt, hogy alig lehetett hozzá szólni. Semmit sem mondott neked?

— Nekem? . . . Bizony beszélt sokat, én azonban alig figyeltem rá . . . De miért érdekel ez oly nagyon téged?

— E kérdést igazán nem vártam tőled hugom. De ha okát akarod tudni, megmondom azt is. A testvéri szeretet ösztönzött erre. Amióta anyánk örök nyugvóhelyére költözött, azóta mindig, mint egy őrszellem örködöm feletted, mert te még ifju vagy, oktatóra van szükséged, aki megmutatja neked azt az utat, melyen haladva meg kell ismerked az élet boldogságait, küzdelmeit és csalódásait. Ifju lelked e két utóbbit nem ismeri. Te az élet viharaival még nem küzdöttél meg, amolyek kiragadják szívünkben a boldogító reményt. Te nem tudod, mi a csalódás! Ah, ne is ismerd soha. — A lány elhallgatott.

— Nem értelek Ella!

— Majd megértesz egyszer. Majd . . .

Minden embernek meg kell ismerni a szenvedést és fájdalmat. De én nem akarom, hogy ezt megismerjed, meg akarlak óvni ettől. Ugy-e most már sejtet, miért kérdezte Károly után?

— Nem!

— Csodálatos.

— Pedig ne csodálkozz édes Ellám. Én igazán nem tudom felfogni, hogy mit jelentenek e szavaid. Ne haragudj reám, hogy ily együgyű vagyok, de . . .

Ella közbevágott:

— Dehogy is haragszom reád. Tudom, hogy nehezen értesz meg engem, mert még nagyon tapasztalatlan vagy. De most hagyjuk. Jön még idő, amikor meg fogsz érteni. . .

Kérlek Ellám, engem úgy bánt a kíváncsiság! Csak legalább azt mond meg, miért érdeklődöl annyira Károly iránt? Hiszen Károly olyan aranyos fiú, ő róla csak jót lehet mondani és . . . — itt hirtelen az ajkára harapott.

— Hugom, te valamit titkolsz előttem! Valld meg őszintén, szereted őt? Ne tagadj semmit. Én kiolvasok mindent szemedből. Szólj!

— De édes Ellám hisz . . . ő szeret engem!

— És te nem szereted?

— Én . . . Nem!

— Akkor miért reszket úgy a szavad, ha a nevéet kiejted? Miért sápad el az arcod, ha hallod? Ne rejtegesd semmit . . . Jól tudom, hogy te imádod őt, rajongsz érte. Pedig vigyázz hugom! Ne viszonozd

nagyon érzelmeit, mert ha egyszer megtudja, hogy viszont-szerelemre talált, érzelmei lehűlnek. Mert tudd meg, ha a férfi észreveszi, hogy a lány nagyon melegen vonzódik hozzá, — kiábrándul. A leánynak meg kell tartania mindig nőies büszkeségét és nem szabad elárulni, hogy szereti a férfit. Hadd küzdjön ő, hadd szenvedjen ő, míg eléri célját . . . A mai férfiak mind hamisak. Egyiknek sincs komoly szándéka és azért mégis egyre csapja a szelet a nő körül. Nekem már nagy tapasztalataim vannak a világ hamisságáról. Ne higj Jolán a férfi szavának, mert csalódni fogsz! És akkor késő lesz minden. Hallgass szavaimra. Én is hittem, szerettem egyszer és most ime! . . . Itt vagyok, mint egy elhervadt virág, melyet már hiába tesznek ki a napra, nem fog többé soha virulni . . . Elhervadtam! Szívem telve van keserű bánattal, előttem lebeg a mult, mely nem hagyja nyugodni szívemet. Egy arcot látok egyre magam előtt, amely miatt meggyűlöltem mindent és mindenkit . . . Ah! szerettem nagyon! Boldog voltam kimondhatatlanul. De csak voltam! . . . Ha nem lettem volna az, most nem lennék ily nagyon boldogtalan! . . .

S a leány zokogni kezdett keservesen. Párnái közé temette arcát s szíve majd megrepedt a fájdalomtól.

— Ne sirj drága nővérem. Csillapulj!

— Oh nem tudok! Nagyon-nagyon fáj mindennem . . . Jolán, ne higj a férfinek! . . .

— D: mikor annyira szeretem — sutogá halkán. Oly boldog vagyok, ha látom őt. Nem volnék képes élni nélküle. Én nem hiszem, hogy Károly meg tudna csalni engem,

donságaikkal, Nehezen cserélik fel azokat még a jobbakkal is. A keresztyén vallás áldását megvetik, ridegen fogadják. Pedig a keresztyén ember élete mily magasan áll a sötétségben sülődők élete felett. Emaz a tökéletlenség, a bizonytalanság, az emberek vallása; míg a miénk a valóság, tökéletesség, a mennyből alászállott, kijelentett valóság. A keresztyénség megszenteli a társadalmi életet, nemesíti a szeretetet, jobba, fölségesse teszi a családi életet. A nő, a feleséget, a gyermeket a társadalom, a család nemes, nélkülözhetlen tagjainak tekinti, életök fenntartásáról, neveletésükről nemőknek megfelelőleg gondoskodik és őket a legnagyobb tiszteletben, becsületben és szeretetben részesíti. Hol áll ettől a pogányok felfogása? Milyen az ő családi életük? Erénynek tartják azt, mit mi keresztyének a legnagyobb büni gyanánt hirdetünk. Szerintök kis leánygyermekre nincs szükség; ha azok bármely oknál fogva a szülőknek terhőkre lesznek: egyszerűen elküldik a másvilágra. Ha a szülő fiu-gyermekek remélték a kértek Istentől és reménységük dacára leányka született, bizony legtöbbször a „szegény férgecskét“ agyonütik, még pedig e szavak kíséretében: „Még-e vissza? Ne merészlj többet visszajönni!“ Vagy kiteszik az ilyen nem szívesen látott leány-gyermekek és nyomorultan elpusztul, hacsak valami könyörülő lélek rá nem talál és valamelyik lelencházba be nem adja. Szerencsés az a gyermek, a melyiket keresztyén lelencházba visznek be. Vannak az óriási kínai birodalom területén pogány lelencházak is, a melyeket gazdag kínaiak, vagy az állam tartanak fenn: de jaj annak a gyermeknek, aki ide kerül. A legnyomorultabb sora várakozik rá.

Midőn Hollandiában, az utrechti egyetemen tartózkodtam, azy Kinában járt holland hittérítő szabad előadásai után a pogány kínaiak életéről sok érdekes dolgot jegyezgettem fel; különösen a családi életéről és a kicsiny lányok sorsáról mondott dolgok ragadták meg figyelmemet. Összeszedtem ezeket most naplóból, azt hiszem, nem lesz érdektelen elmondani belőlük egyet-mást.

A kínai pogány család igen nagy, mert együtt él a nagyanya, nagyanya, atya, anya, fiuk (vők) és leányok (menyek). A

Nem! Ő oly jó fiu. Hisz ugy rajong értem — — Könnyezve vallotta meg szerelmét. . . összetett kézzel könyörgött, hogy ne tartsam el magamtól, mert nélkülem nem volna képes élni . . . Szemei tűzben égnek, ha beszél velem . . . Hangjáról észreveszem, hogy amit beszél, az tiszta szívéből ered. Azt mondta, hogy ha közönyösen viselkednék vele szemben, akkor nem bírná elviselni az életet. . .

— És te mit feleltél mindezekre?
— Semmit . . . Szívem lázasan dobogott és éreztem, hogy ez nem más, mint forró szerelmem elnémuló hangja. Nem voltam képes egy szót sem kiejteni. Hallgattam és boldog voltam, mert én titokban márrágen szerettem őt . . . Oh, — ha tudnád — mily keserű napokat éltem, mennyi fájdalommas könnyet hullattam, mert nem merem senkinek elárulni szerelmemet és a poklok szenvedéseit álltam ki olykor, ha Károly elítélte hozzánk. S íme, a Mindenható mily csodákat mivel! Akiért én már régen rajongok, akit én titokban már régen imádkok, az most élemben áll könnyes szemmel és ugy könyörgő szerelmemért . . . Boldog vagyok Ellám nagyon! Mondd, van-e az életben nagyobb boldogság, mintha két szív megérti egymást? Nincs! . . . Inkább elviselem később a családot, de most nem tudnék hideg lenni irányában. Nem! . . . Mert szeretem, mert imádom . . . mert ő is rajong értem.

— De ha egyszer a fájdalom megszállja lelkedet, ugy ennek elviselésére nagyon erősnek kell lenned! Vigyázz! Különböztet még fiatal vagy, nem akarom szomorú szavaimmal megkeseríteni boldogságodat. — — Szeress!!! Szeress ugy, mint egykor én, de vigyázz, nehogy Károly előtt eláruld forró szerelmedet. . . Hadd küzdjön ez szenvedjen a férfi szerelme tárgyáért — — Jolán szíve telve volt boldogsággal. Oly szépnek varázsolta maga elé a jövőt! Ábrándozott, hitt, remélt, mint minden szerelmes leány . . .

Hiszen még alig ismerte a szerelem édes érzelmeit és máris a keserű csalódásra gondoljon???

Nagy esenő lett — — — — —
Az éjjeli lámpa fénye rávetődött a keszendő hajdonra.

Az egyiknek arca boldogságot, a másiké fájdalmat fejezett ki. — — —

megnősült fiu-gyermekek mindnyájan a szülők házában maradnak. Itt van a legidősebb testvér feleségével és gyermekeivel és igyekszik az fokként előre egészen a legifjabbikig. Az ifjabb testvér az idősebbnek szolgálat készséggel és engedelmisséggel tartozik. A legtöbb családban minden jószág, fekvőség: közös vagyon; ha azonban nem tudnak békében a családtagok megélni: mindent felosztanak. Mindenik család kap egy szobácskát, saját földrészt stb.; mindenik asszony egy konyha-berendezést, míg a „nagy háziasarnok“ az általános házi összefogásra tartatik fenn.

Leánygyermek a családban nem igen van, mert azokat vagy megölik, vagy piciny korukban eladják. Nagy ritkaság az, hogy egy felnőtt leánykát lehessen a családban találni; mert a fiatal leányka jó portéka, hamar tudnak rajta. A születési cédula szolgál eladó levél gyanánt. Mihelyest valamelyik család kezei közé került e levél, a vásár felbontható és a leány meghatározott időben, különféle ünnepeketek, ceremóniák között a vevő, azaz a jóvendőbeli férj házába vitetik, azonban addig nem, míg a vételárnak legalább felét ki nem fizették. A férj házában szótán nagy ünnepélyesség várja az érkezőket. Enni és inni való bőségesen áll rendelkezésére a vendégeknek. De érdekes az, hogy az asszony nép, — még ha menyasszony is — csak a konyhában eszik és akkor is a maradékokat, a „csontokat nyalja“.

Ha a kínai asszonynak leánykája született, nem valami nagy öröme ugyan a családfőknek, de életben hagyják és felnevelték, így hívják a kicsikét: „Gratulálunk, sok ezer arany legyen értéked!“

A leányok igen kevesen vannak Kinában, minek természetes következménye az, hogy a vételár bizony jó magas. (az ő felfogásuknak megfelelőleg!) „Mennél idősebb a leány, annál értékesebb és . . . megfordítva!“ Egy hónapos leányka 8—10 korona; míg egy 15—16 esztendő leány 800—1200 koronát értekel. A szülők tehát igyekeznek, hogy fiuknak minél előbb, mihelyest csak lehetőség, feleséget vásároljanak. Ily aztán mesés az, hogy némelyik házában van három fiu: 9, 7, 5 évesek és három leány 7, 5, 3 évesek. Gyermekkoruktól együtt nőnek fel s így nagyon jól összeszoknak, legtöbbször hűséges gondvise ői lesznek egymásnak, megosztják örömeiket és bánataikat. Azonban megtörténik néha az is, hogy egymásra megharagudva, elkeseredett ellenségei lesznek egymásnak. Igyekeznek megszabadulni, elválni, ha lehet, még életük árán is. Megtörténik az is, hogy a fiatal férj elmegy külföldre és otthagyja feleségét örökre. Az ilyen eset azután javithatlan állapotot szül és ez meglátszik a család belső életében örökké. Ha az ember az ilyen családba bevetődik, a legnagyobb rendetlenségeket találja. Ezen ámuló, kíváncsian kérdezősködő gyermek-sereg mellett gyülekeznek a mamák s a család többi tagjai. Zűrzavaros jajveszékés és értelmetlen kérdésekkel közzébe a látogatót s jó darab ideig még szóhoz sem lehet jutni. Ha beszélni akarnának velük valóságos kérdésekről, még először ugy látszik, mintha érdeklődnének irántok, de midőn azt hisszük, hogy már-már célt értünk, akkor csalódunk a legjobban. Felbe szakítanak bennünket mindentéle kicsinyes kérdésekkel, mint: „Miből csinálták a cipődet? Hány menyed van?“ (Ez utolsó kérdést gyakran teszik fel.) És ha mi kérdezzük tőle: „Kit hordasz a hátadon?“ — a felelet gyakran így hangzik: „A menyemet!“ (A gyermekeket és a feleséget a férj gyakran a hátára kötözve hordja).

Érdekes, hogy védi magát a pogány kínai asszony, ha kérdik tőle, miért adja el kicsiny leány-gyermekeit. Ha szemébe veti valaki e bünt a keresztyének közül és azt mondja neki: neked szíved sincs talán, hogy kicsiny gyermekedet eladod, így felel: „őh igaz, mi szeretjük kis leányainkat is, azonban el kell adnunk őket, hogy a kapott pénzen menyeket vásárolhassunk. Mert ha a fiuk felnöttek, az ár nagyon magas és nem tudunk többé feleséget vásárolni nekik.“

Milyen sorsa van a vásárolt menyecske-kének? Bizony nem irigylendő! Előfordul ugyan néha, hogy az anyósjól bánik velők, de sokkal gyakoribb az az eset, hogy az ilyen szegény „menyecske“ a legnagyobb kínzásnak van kitéve. Gyenge vállaira rendszeren több munkát rónak, mint a menyeyit el bírna viselni s azt parasz nélkül, öt megelégedéssel kell tölteni. Nyomorultan, kol-

dus módra ruházzák őket, gyakran csak rongyokba takargatják. Hiszen ők csak „menyecskek“ azaz a ház „hamupipókéi“.

A kis lányokkal való kereskedés sötét büne a kínaiaknak, a pogányok átká. Az evangéliom terjedése, a hittérítők buzgólkodása, a mennyire lehet, korlátozta már e bünt. Mert a keresztyén szülőknek megparancsolják a missionáriusok, hogy leányaikat legalább 15 éves korukig neveljék fel. Igaz, sok kínai pogány családot áthatott, megtisztított az evangéliom ereje, az isteni Ige és a vallárosság elűzte a sötétséget . . .

Birtha József,
(Folyt. köv.)

A nép egészsége.

Bőséges, tartalmas törvénytárunknak nem éppen jelentéktelen részét képezi a közegészség ügyéről szóló törvény. El van abban mondva szépen, hogy az utcákat csatornázni, tisztogatni kell, az iskolák, vendéglők, kávéházak a egyéb nyilvános helyek csakis a közegészség érdekében megfelelőleg építtessenek és tartassanak fenn, hogy minden nagyobb községnek saját külön orvosa legyen, de minden járásnak feltétlenül, lehetőleg kettő-három stb. stb.

Ez a szép, modern törvény, annyi más magyar törvény mintájára csak papíron van meg. Nincs talán egyetlen közhatalos sem Magyarországnak, még az ország fővárosát, Budapestet sem kivéve, amely pontrólpontra végrehajtáná a közegészségi törvény rendelkezéseit, sem az építési engedélyek megadásában, sem a nyilvános épületek fenntartásában, sem az utcák tisztogatásában. S innen van az, hogy Magyarországnak, melynek földje és éghajlata bár a legegészségesebb Európában, a közegészségi állapot nem kielégítő, a halálozások aránya egyes vidéken különösen megdöbbentő s hogy visszahitással nincs a közállapotokra, az csak a derék magyar faj termékenységének köszönhető.

A legsúlyosabb mizeria az, hogy nemcsak nagy községek, hanem egész járáások állanak orvos nélkül. A községi orvosok mindentű a falvakban elégtelen számúak s miután fizetésük évi 300 és 600 forint között ingadozik, kénytelenek minél szélesebb körű privatpraxist folytatni, ami még a legnagyobb lelkiismereteség mellett is lehetetlenné teszi a közorvosi kötelességek kielégítő elvégzését. Egy közorvoson k köré 3—6 községre is kiterjed s így természetesen, hogy egész nap kocsin kell ülnie, hogy a betegit hivatalból látogassa. De miután ebből megélni nem tud, privát betegeket is látogat s a szegény nép, amely nem tud külön honorálni, felelte gyér orvosi segítségben részesül. Ezt nem hozzuk fel szemrehányásként az orvosok ellen, nekik és családjuknak is meg kell élni, — de a gázi, amit a megyétől kapnak, még arra sem elegendő, hogy egy polgári család naponta ebédelhesen belőle.

Egymás után nyílnak széles Magyarországon az új sírok ezrei, melyekbe olyan fiatal munkabíró, vagy életük delén levő embereket temetnek el, akik megfelelő orvosi kezeléssel az életnek megmenthető lehettek volna. Hát még a számtalan egy betegből a nyolc éves korig levő gyermek, akik vagy pusztulnak el a vörhenyben és egyéb járványokban, mint amikor kora tavasszal a jeges vihar söpri le a fákról a bimbókat. Ezek is legnagyobb részét az orvoshiány áldozatai.

Ezért virul nálunk még manapság is a kuruzslás, ezért a nagy nyomorok és a hüllye a mi falvainkban.

Ujjainkon számíthatjuk fel a városokat a vidéken, amelyek csatornázva vannak. Ennek hiján egyes utcák döglétes parák tanyái s legjobb elősegítő a betegségeknek. Kórházunk kevés van, aki van, az még drága. Gyógyszertáraink drágasága pedig példátlanul áll az egész művelt világon.

Persze, mindezeknek a pénzühiány az oka. Más kevésbbé szükséges célokra városain és megyéink ezeket és százazreket tudnák előteremteni még a föld alól is — a botrányos közegészségi állapotok javítására nincsen pénz!

Irjuk pedig mindezeket azon alkalomból, hogy országzszerje szedi a vörheny áldozatait a szegénysorsu nép gyermekei között. A törvény megvan — csak közegészség nincs. Bár megfordítva lenne!

Ezen a szomorú állapoton csak felülről jövő, országra szóló, erőteljes kezdeményezés segíthet. Lám, az állatorvosokat államosították. De akiknek kezébe a polgárág egészsége van letéve, azokkal nem törődnek, aminthogy nem törődnek a nép egészségével sem.

Az 1905. évre megállapított esküdtök listája. R e n d e s e s k ü d t ö k : Alföldi Zsigmond Verebely, Árvai József Léva, Bacsa Miklós, Dr. Balazsffy Géza, Bartos Frigyes Aranyosmaróth, Bánai Ferenc Léva, Benedek Elek Verebely, Berger Lipót Léva, Dr. Bottka Győző Aranyosmaróth, id. Bogdy Imre Aha, Brunclik Imre Aranyosmaróth, Brányik Antal N.-Lüle, Csékely Vilmos Léva, Csepela Adolf, Csikkel János Aranyosmaróth, Cirok István Verebely, Dálnoki Lajos Léva, Dárics József Tajna, Dobay István, Dóka János Léva, Dományi

Elek, Dömötör János Aranyosmaróth, Dús Jenő Kistapolcsány, Dudek Sándor Aranyosmaróth, Duschek Ernő Léva, Eisenberg Károly Aranyosmaróth, Eliás István Bessenyo, Engel Zsigmond Léva, Ertl Vince Aranyosmaróth, Fenyvesi Károly, Fizely Lajos Léva, Fridl Rezső, Dr. Fuchs Mór, Fűrchtzott Lipót, Fürst József Aranyosmaróth, Garami Armin Verebely, Gazi Mihály, Gódor Gyula Aranyosmaróth, Gyurisi Mihály Léva, Homonovszky József, Horváth József, Ivanovics Alajos, Jakubovics János Aranyosmaróth, Jankovics Imre Verebely, Javorovszky József Zs.-Gyarmat, Jozefcsék Károly Léva, Juhász Benedek Tajna, Kämtner Benjámín Verebely, Kern Vilmos, Dr. Kersék János, Dr. Klein Jakab Léva, Kincel Károly Aranyosmaróth, Dr. Kmoskó Béla, Knapp Ignác Léva, Kovács Ferdinánd Aha, Kopcsányi László Ohaj, Korencsi Antal Zs.-Ujfalu, Krajcsovics Rezső, Kreszta József, Kürthy Antal, Kauzál Péter, Dr. Lányi Gyula Aranyosmaróth, Lányi Arthur Zs.-Gyarmat, Lihvay István, Marcványi György, Matyjasovszky György Aranyosmaróth, Márky József Léva, Mészár Benedek Zs.-Gyarmat, Mittelmann Tivadar, Nagy Imre, Neszelmann Kálmán, Núnny András Aranyosmaróth. Nyiredy Gyula Léva, Pálenyik Gergely Aranyosmaróth, Palkovics Gyula Kovácsi, Pecsadai János, Dr. Persay Ferenc Aranyosmaróth, Péterfi Lajos Tajna, Pető Albert, Rajec Rezső, Rajec Kálmán, Rakovszky Lajos, Rakovszky János Aranyosmaróth, Reidner Gyula Ohaj, Rintel Rezső Aranyosmaróth, Rudnyánszky János Fűss, Szalay Béla Zs.-Ujfalu, Szabó Ferenc, Szabó József Zs.-Gyarmat, Sefcsik Béla Aranyosmaróth, Szegeő Rezső Verebely, Simkó Adolf, Schiller Károly, Seiner Samu, Seiner Lipót, Stift János, Szikora József, Szikora János, Szegeő János Aranyosmaróth, Taxner Béla K.-Apáti, Dr. Török Mór Aranyosmaróth, Valkovics János Verebely, Valkovics István, Valkovics Endre, Veszei Ferenc, Weinberger Mór, Weisz Adolf Aranyosmaróth, Weisz Fülöp Zs.-Ujfalu, Wertheimer Simon, Vince Gyula, Dr. Vince János, Wiener Mór, Wollmann Antal, Vassermann Béla, Wölfl Miklós, Zemanovics József, Zemanák Sándor, Dr. Znamenák István Aranyosmaróth, Pó t e s k ü d t ö k : Bánuzs Jenő, Bém Géza, Bodó István, Császka Gyula, Csepela Marton, Demke Ferenc, Demény Gyula, Dobis János, Fülöp Kornél, Hegedüs Mór, Illés Béla, Kalits József, Kálmán József, Katona Gyula, Dr. Kiss Mihály, Kozma Ödön, Klein Adolf, Luley György, Lockner János, Maláth István, Miskovics József, Nekanovich Kálmán, Mozsary János, Munk Miksa, Molnár Lajos, Radó Lipót, Rakovszky Ferenc, Ribárik János, Ruffy Lajos, Schön Alajos, Schwarz Sándor, Satzke Ferenc, Szigeti Mihály, Trinkl Rezső, Uj. Valach István, Valach János, Valc Jenő, Weisz Ede, Zavadovszky István, Zemanovics István Ar.-Maróth.

Különfelek.

— **Tiltakozó népgyűlés.** A lévai választó kerület ellenzéki polgári folyó hó 3-án tartott gyűlésükből kifolyólag elhatározták, hogy december 10-én tiltakozó népgyűlést tartanak, melyen Tiszta a miniszterelnök alkotmánytörvényét elutasítják és az ity erőszakos módon létrejött törvényeket magokra nézve kötelezőknek el nem ismerik. E célból megbízták az értekezlet választott elnökét, Levatic Gusztáv úrúyveté, hogy személyesen keresse fel az ellenzéki pártok vezető köreit és a Lévan tartandó népgyűléshez ellenzéki szónokokat kérjen. Kiküldetése sikerrel járt, amennyiben Barabás Béla és Heilebront Géza orsz. képviselők megígérték, hogy eljönnek Lévara és a népgyűlésen szónokolni fognak. Ezen alapon tegnap a független érzelmű választó polgárok nagy tömege jelent meg a vidékről is, hogy a népgyűlésen résztvehessen. A fogadó küldöttség ki is ment a pályahízhöz, de a vonat nem hozott senkit. Azt tudta mindenki, hogy nagy dolog történhetett, de hogy mi, arról bizonyos hír nem érkezett. A rendező bizottság ugy is megtartotta a népgyűlést. Levatic Gusztáv nyitotta meg, majd átadta a szót Bányi Endrénének, aki pompás, erőteljes beszédet rögtönzött, melynek hatása alatt a népgyűlés egyhangú lelkesedéssel hozzá járult a Levatic Gusztáv által felolvasott határozati javaslatához, melynek pontjai a fent jelölt határozatoknak felelnek meg. Az ezrekre menő tömeg lelkes hangulatban de példás rendben ostromolt szót. A népgyűlés után a Vári-féle vendéglőben társas ebéd volt, mely alatt a veszélyeztetett nemzeti ügy s a független magyar állam eszméje számos szép beszédben nyert lelkes kifejezést. Levatic Gusztáv pártelnök Bányi Endrét, mint a függetlenségi párt lelkes tagját élte, akinek köszönhető volt a tegnapi népgyűlés sikere. Erre Bányi Endre az egyetűl ellenzéket és a függetlenségi eszméket élte. Utána pedig Moosy Lajos az egyetűl ellenzéket vezéreit, Apponyit és Kossuthot. A népgyűlés befejezése után érkezett a távirat, hogy az ígértkezett képviselők nem jöhettek, mert váratlan, fontos események visszatartották. Ilyenkor pedig részen kell lenni.

— **Ünnepély a zárdában.** As irgalmas nővérek lévai intézetének növendékei december 3-án ünnepelték a „Széplőtelen fogantatás“ dogmatikus kijelentésének félszázados jubileumát. A vendégek oly nagy szám-

ban jelentek meg, hogy sokan kiszorultak. S mindannyian a legnagyobb elismeréssel adóztak ugy az intézet vezetőiségének, mint a növendékeknek. A tárgysorozat összeállítására finom érzékre vall; a kivétel pedig kívánni valót alig hagyott hátra. Mindazokat az eszméket és magasztos érzelmeiket, amiket művész a kottákba, költő a versekbe fektetett, a legnagyobb precizitással vitték át a szereplők a hálás publikum lelkeibe. Zongorajátékkukkal nagy tapsot arattak: Novotny Iona, Medvecky Mária, Árvay Mária, Medvecky Etel és Károly. Általános tetszéssel találkoztak Kozma Vilma és Bozóky Julianna egyes szavatai. Meghatóan szépek volt Keinersdorfer „Mária segits” és Morcau „Harangzó” énekszólói, melyeket a polgárisokai növendékek énekeltek. A mi aztán amúltrá és áhitatra ragadott, az Erdősi Károly „Félszázad Határain” c. ünnepe képe volt. A remek dekoráció, a jól megválasztott szereplők, a pazar fényvel kiállított ruhák, az ügyes összeállítás valóban érvényre juttatták a kedves művecskének minden részét. Korenty Amália a szereplőten Szűz Máriát. Novotny Iona az Egyház, Franciscy Olga az Artatlanság, Beluch Aranka a Család, Tóth Jolán a Társadalom, Szuchy Margit a Magyarok géniuszát, védőangyalát pompásan jelenítették meg. Az ember csaknem elfeledte, hogy a földön van; az ábrándított ki csupán, hogy az erény teljes diadalt aratott. Sokáig nem fogjuk feledni, mily magasztosan tudnak hódolni a legtökéletesebb női Ideálnak a keresztény szeretet leányai és növendékeik.

Megyebizottsági tagválasztások. A november hó 29-ik napjára kitűzött törvényhatósági bizottsági választások a vármegye egész területén megjelezték; azoknak eredményét a következőkben közöljük. Megválasztották: a lévai kerületben: Csékey Vilmos, Bándy Endre (uj), Dr. Gyapay Ede (uj), Dr. Weinberger Adolf (uj); a nagysalói kerületben: Fendt Róbert, Vida János, Mócy András (uj), Balog János (uj); a zselizi kerületben: Ordódy Endre, Pásztor Elek (uj), Dóka Miklós (uj), R. Tyik Lukács (uj); a nagykálmáni kerületben: Arany János, Csékey Dávid, Pakets János; a vámosladányi kerületben: Balbach Árpád, D. Kmoskó Béla (uj), Csető Mihály (uj); a zaramszőlősi kerületben: Görög Ferenc, Mercader Alajos; a vereblyi kerületben: Dr. Nécsey Mihály, Mayerhuber Ferenc; a hulli kerületben: Dióssy József, Veszely István (uj); a baracskai kerületben: Bihary Kálmán, Dr. Grossmann Henrik; a nemcsényi kerületben: Hoffmann Ferenc, Dr. Lányi Gyula; a nagyherestényi kerületben: Mailáth István, Minár János; a nagyszéles kerületben: Karács István (uj), Borbás László (uj); a kistapolcsányi kerületben: Dús Jenő, Gergely Ruzsó, Hruska Béla; az aranyosmaróthi kerületben: Dr. Hámos Péter, Mittelmann János, Rakovszky István; a garamszentbenedeki kerületben: Kazy József, Dr. Ardó Sándor (uj), a pálosnagymezői kerületben: Dr. Lányi Gyula (uj), Strba Géza (uj); a geletneki kerületben: Stevka Nándor, Dr. Balbach Béla, id. Turcsán János; a jánosyarmati kerületben: Freund Arthur (uj), Truszka Ede (uj); a lutillai kerületben: Krassák János, Trostler Berthold (uj); a garamszentkereszti kerületben: Ormai Kálmán (uj), Bódis János (uj), Bumsek Gusztáv (uj), Stiffl János; az oszlányi kerületben: Gellej Antal (uj), Havas Béla (uj), Stiaszny János Vilmos (uj), Dr. Polizer Miksa; a körömbányai kerületben: Klein Béla, Smerhanovics József, Dr. Wildmann Adolf (uj), Lende Ede, Kaszriel Mózes; az újbányai kerületben: Kohn Ignác (uj), Lukács József (uj); a zsarnócai kerületben: Dr. Kadrovics Andor (uj), Székely Géza (uj); az újbársi kerületben: Lintner Ferenc, Rác János (uj), Szücs András (uj).

A szűzanya ünnepe. Folyó hó 8-án este 6 órakor folyt le az „imaculata-ünnepe” a Kath. Kör helyiségeiben. A tágas helyiségeket zafolóság megtöltötte az ünneplő közönség, sokan — különösen hölgyek — a kik kisáve elkéve érkeztek, kénytelenek voltak hazamenni, mert nem volt hely! Ebből ismét az a tanulság, hogy nem szabad az ilyen épület terfogatának kiszabásánál fukarkodni. A felügyelt magának a kör tagjainak befogadására sem elégséges, hátha még — ami 8-án is megtörtént — vendégek is jönnek. Ez utóbbi körülmény különben örömdetenes tanuskodik arról, hogy a Kath. Kör, mint intézmény nem választja el az embereket egymástól, sőt megtanítja arra, hogy egymás erényeit megbecsülve, egymástól okulva haladjanak előre. Az ünnepelel azzal kezdődött, hogy a műkedvelők vegyeskara Tokody István kántortanító vezetése alatt egy szép éneket, „Mária dicséretét” énekeltek. Az összevágó kellemes ének a vegyeskar életrevalóságát, — reméljük — a jövőben is kitartását jelzi. Ezután Báthly László a kör elnöke olvasott fel a szűzanya tiszteletéről. Költői erővel megalkotott, érzelmdus, lebilincselő előadásaiban kiemelte az ősmagyarok tiszteletét a Nagyasszony iránt, mely tisztelet a vallási notivumokon kívül a magyarság szigoru erkölcsében és a nők iránt mindenkor táplált lovagias gyöngédségében gyökerezik. Szépen esoteltte a Mária-kultusz erkölcsi erejét, az anyai érzelmek magasztoságát. A nagyhatású felolvasás után a „Bűnösök oltalma” című melodráma következett, melynek szövegét Pályi Ede, zenekíséretét Tokody István szereste. A szöveget Uhlár

Mariska szavalta szívet átható érzelmességgel, drámai kifejező erővel; a szép előadáshoz méltán társult Tokody stilszerű zongora kísérete. Majd Némethy Ferenc lépett fel; az ifju hegedűművész ezuttal is méltónak mutatta magát azon óciáción, melyben öt közönségünk már első fellépése alkalmával fogadta. Jüttner Legendáját játszotta; a szép darab művészi előadásának hatásához sokhan járult Szilassy Dzsóné szakavatótt, diskaszt zongorakísérete. A közönség nem elégedett meg ezen egy darabban, tehát igazi művészi szíveséggel megtöltötték még Pierné Szarenájával, hozzáadván még a közönség megújuló kívánatára Dancsa Lemondás című darabját. A nagyszámú hallgatóság zajos tapsokkal jutalmazta a szereplőket. Végeztül Szepesi Imre „A szereplőten magasztalása” című énekét adta elő a műkedvelők vegyeskara.

Halálozás. Nagytapolcsányban egy derék, munkás életű, köztisztelőten álló polgára, Fülöp Alajos, Nyitray Ferenc polgártársunk veje hunyt el folyó hó 4-én. A boldogult becsületos, szorgalmas munkával magának osztatlan tiszteletet, családjának szép vagyont szerzett, amellet az ottani egyesületeknek is önzetlen, kitartó munkása volt. Avárosnak éveken bírāja volt, a túzótt-egyletnek pénztárosa, majd elnöke, a takarékpénztár igazgatósági tagja. Övegye a következő gyászjelentést adta ki: Fajdalomtól megtört szívvel jelenti özv. Fülöp Alajosné szül. Nyitray Anna ugy a maga, mint az összes rokonság nevében szerető férjének Fülöp Alajos földbirtokosnak f. hó 4-én reggel 6¹/₂ órakor életének 67-ik, boldog házasságának 38-ik évében rövid, de fajtalmas szenvedés után történt jobbirtre szenderültét. A megboldogult jó lelkének porhüvelye f. hó 5-én d. u. 3 órakor a feltámadás boldog reményében a r. kath. anyaszentegyház szertartása szerint fog beszenteltetni és a nagytapolcsányi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmisédozat f. hó 6-án reggel 7 órakor fog a Mindenhatónak bemutatatl. Nagytapolcsány, 1904. évi december hó 4. Nyugodjék békében! Fülöp László, idős. Abszenger Ferenc, Gill Emilné, özv. Kuff Józsefné testvérei. ifj. Abszenger Ferenc unokács. Dr. Fülöp Ignác fia. Dr. Fülöp Ignác nénye. Fülöp Jenő és Alajos unokák. Nyitray Ferenc após. Sprincer János, Sprincer Jánosé, Holló Sándor, Holló Sándorné, Nyitray Nándor. Nyitray Nándorné, idős. Abszenger Ferenc, Gill Emil sógorai. Gyászjelentést adak még a város, a túzótt-egylet, a takarékpénztár.

Kaszinó-estély. Tegnap este 1¹/₂ órakor kezdődött az első kaszinó-estély. A műsor összeállításra, a fesztelen, jó hangulat, mely az estélyen végig uralkodott, méltán dicséri a vigalmi bizottság ügyes, buzgó elnökét. Az estélyen szép számú, díszes közönség halgatta végig a minden ízében érdekes műsort, melyről idő hiányában jövő számunkban fogunk megemlékezni.

Vallásos-estély. A lévai ev. ref. egyház kebelében alakult „Bethlen Katalin keresztény nőegylet” igen szépen sikertült vallásos-estélyt rendezett dec. hó 4-én. G. ilkezeti énekek kezdődött, „Te benned bízunk eleitől fogva” című ének szárnyain emekedett az összegyűlt sereg az ur trónjához. Majd Csékey Dávid alsóváradi ref. lelkész egyengette az Ur utait, tartalmas adventi elmélkedésben a bechleheimi böcsőhöz. Szabolcska Mihály „Adventi esték” c. gyönyörű költeményét szavalta el érzéssel és élénk temperamentummal Fürst Róza. A Bethlen Katalin nőegylet vegyes kara két énekszámmal szerepelt. Gyönyörrel éreztük, hogy mennyi kellem és édes érzés van a férfi és női hang harmóniájában. Vasárnap iskolá” című párbeszéd Varga Gyuláné sikerült és vallásos lélekre valló költeménye. Salga Irénke és Szobya Aranka tanulrágosan és sok érzéssel adták elő. Szívesen hallgattuk őket és gyönyörködtünk a szereplőknek dicséretes buzgalomában. Fodor Gyula tanítójelölt „Somon Judit”-ja remek volt. Megkapóan, találó pátossszal ostorozta a nagy bünt, amely Judit asszonyt terhelte. Amit Kiss József gyönyörű költeménye frapansan üldözi az anyák erkölcselen tettét, azt Birtha József folytatta felolvasásában. Az „egy gyermek rendszer” átkát tüntette fel a maga borzalmával elretentésül és bünt gyakorlóinak. Vajha az Ur, a seregek erős, hatalmas Istene megvilágítaná a sötét elméket és elűzné a földről é rettenetes bűn átkát. Még Tóth Kálmán énekelte el őszerezte „Bűnbánati imáját”. Kellemes, csengő hangjával megnyerte, lebilincselte a jelenlévőket. — Mint értesülünk, a B. Katalin nőegylet legközelebbi estélye e hó 18-án lesz. (Atrib).

Esküvő. Mészáros Tibor folyó hó 15-én esküszik örök hűséget Hoeller Bertram Josephine bárónőnek Tórén. Sok szerencsét és boldogságot a szép frigyhez!

Társas-vacsora. Folyó hó 3-án János Ede tiszteletére azon alkalomból, hogy számtanácsossá neveztetett ki, a Vári-féle vendéglőben társas vacsora volt, melyen Györfly Géza kir. tanácsos vezetésével résztvettek az ünnepelel kartársai, valamint számos jó barátai és tisztelői. A derék tisztviselő kitüntetés számba menő előléptetéséhez sok sikerült felköszöntőben gratuláltak.

Tisztújító közgyűlés. A barsme-

gyei Gazdasági Egyesület f. évi december hó 18-án vasárnap d. e. 10 órakor Léva városbába kisteremben tartja tisztújító közgyűlést.

A lévai sport-egylet folyó hó 7-én választmányi ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a tagok számára ez évben is kibéreltik a jégpályát. Ugyanott villamos világitást is akarnak létesíteni, továbbá a választmány megbizta az egyesület elnökét, Brun-wik Lajos őrnagyot, hogy tegyen lépéseket az iránt, hogy Schöller Gusztáv lovag engedje át a jégpályához és fürdőhöz tartozó területet a sport-egylet céljaira; ott ugyanis játéktérlet és tenisz-pályát óhajtanak létesíteni.

A lévai Kath. Körben ma este 1¹/₂ órakor Jónás Imre tart felolvasást „Mit vétett a keresztény sajtó?” címen. Felhívjuk rá az érdeklődős figyelmét.

Szeretet-vendégség. A Bethlen Katalin keresztény nőegylet e hó 18-án szeretet-vendégséggel egybetűtött vallásos-estélyt rendez. Ezen az estélyen felruhazza és testi táplálékkal igyekezik ellátni az egyesület a város szegényeit, árváit. Felekezeti különbség nélkül részesíteni fog minden szegényt ebből az áldásból, amit az Isten adott az övéinek. Szellemi táplálékrol is gondoskodik a rendezőség; az ajándékok kiosztása közben szavalt, zene, énekszám és felolvasás fogja gyönyörködtetni a jelenlévőket. Örömmel jelezzük már előre is, hogy Kriek Jenő tanár és Sándor Benő ref. lelkész is közre fog működni az estély sikerének elérésében.

A lévai iparos olvasóköri december hó 26-án, vagyis karácsony második ünnepeu este a kör helyiségeiben ének és zeneszámokkal egybekötött szavaló és felolvasó estélyt tart, melyen tréfás tombolajáték is lesz. A tagok vendégeit is szívesen látják.

Gyászhir. Veszeli Ferenc, építési vállalkozó f. hó 3-án szinte váratlanul, rövid betegség után elhunyt 38 éves korában. A boldogult szorgalmas, értsémes ember volt, újabban is több épületet épített városunkban, melyek csinos külseje, szolidasága hirdette a vállalkozó megbizhatóságát. Bizonyára még sokat alkotott volna, mert jó neve egyre terjedt, de a halál férfi korának delén ragadta el. Azoknak a haragoknak malabus szava kísérte őt sírjába, melyeknek ő épített tornyot és melyeket ő emelt méltó helyükre. Gyászba borult özvegye a következő gyászjelentést adta ki: Veszeli Ferencné szül. Domény Teréz és gyermekei Irma, Tódor, Sándor és Jenő, továbbá Veszeli Antal édes atyja. Lajos, Gizella és Etel testvérei, valamint az összes rokonság nevében fajtalmotó megtört szívvel jelentik a forrón szeretett férj, a legjobb apa, illetve fiu és testvér Veszeli Ferenc f. hó 3-án éjjeli 11¹/₂ órakor életének 38-ik és boldog házasságának 7-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme f. hó 5-én d. u. 3 órakor fognak a lévai róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 6-án reggel 8 órakor fog a plebánia templomban a Mindenhatónak bemutatatl. Léva, 1904. dec. hó 4-én. Baka lengyen porai felett!

Világi tanácsbíró választás. A barsi ev. ref. egyházmegye világi tanácsbíró választására pótezaravást rendelt el, mivel abavlut többséget az első szavazás alkalmából csak Konkoly Thege Sándor országgyűlési képviselő nyert. A két legjobb szavazatot nyert jelölt közül az újból meg-ejtett szavazáson Dr. Kersek János lévai ügyvéd került ki győztesen.

Katonazene. Folyó hó 3-án és 4-én a Lang-kávéházban a ca. és kir. 76-ik gyalogezred zenekara hangversenyezett. A jelenlévők vallomása szerint az előadások nem hagytak mélyebb nyomokat a közönség lelkében, hacsak azt nem, hogy a műsor szövegét is németül nyomatták ki, ami közmegetránkodást keltett, mert vagy gögös elbizakodottságról, vagy nagyfoku figyelem-telenségről tesz tanuságot.

Nincs rabunk! Kegyetlenül üldöz bennünket, lévaiakat a sors. Elviszik tőlünk a pénzügygazdagságot, de ez csak hagyján, egyszer volt egy rabunk, melyre büszkék valánk s az is — megszökött! Pedig már bankettet is akartunk rendezni tiszteletére. A megskésáról részben csodás, részben pedig kózzel fogható, vagyis kin y i t h a t ó részletek keringenek szájon. Hir szerint a zárdában egy ivet köröztött a rendőrség aláírás végett, melyen ez állott: gyere vissza, minden meg van bocsátva!

Lévai piacziárak.
Bovátvezető; Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mázsánként 19 kor. 20 fill. 19 kor. 80 fill. Kétszereu 16 kor. 20 fill. 16 kor. 80 fill. — Roza 14 kor. 40 fill. 14 kor. 80 fill. — Arpa 15 kor. 40 fill. 15 kor. 80 fill. Zab 15 kor. 80 fill. 16 kor. — fill. — Kuko riza 16 kor. 40 fill. 17 kor. 30 fill. Bab 26 kor. 20 fill. 26 kor. 25 fill. — Lencse 28 kor. 20 fill. 30 kor. — fill. — Köles 10 kor. 0 fill. 12 kor. 40 fill.

Bali selyem méterenként 60 krajcártól. legfrissebb újdonságok. Franko és vámentesen házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyem-gyár, Zürich.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1904. évi december hó 4-ől 1904. december hó 11-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kabina Ervin Macher Ida	leány	Anna Kamilla
Kohn Jakab Weisz Etel	fiu	Ida László

Házasság.

Völegény és menyasszony neve	Vallása
özv. Pinke Jónás Akucs Eszter	ev. ref.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Veszeli Ferenc	38	tüdővérzés
Biró Pál	44	májzsugorodás
Tunák József	65	hurutos tüdőlob
Procskó János	25	gümők, tüdővérsza

Nyiltér.

Eladó pálinka!

Kis hordókban

400 liter kitűnő SZILVORIUM.
300 " " SZEDER,
40 " " TÖRKÖL

pálinka kis kátlanbólcsón eladó.

Takács István

Léva Honvéd-utca 11.

Üzlet-átadás.

Léva jóforgalmu helyen egy 40-év óta fennálló borbélyüzlet az összes eszközök és a vérbocsátási műszerekkel, valamint szoba és konyha butorozat, az üzlettel való felhagyás miatt, szabad kézből jutányos áron eladó.

Bővebb értesítéssel szolgál a helyszínen

HLBOKI ALAJOS

tulajdonos.

Szél hajtó, görcs-csillapító hódzsir-csöppek.
Étvágyat elősegíti és az emesztéshez szükséges háziszser.
Ára üvegenként 1 korona
Két üvegnél kevesebb (2.50 kor. utánvétel) postán nem küldetik. Beszerezhető: **BITNER GYULA** gyógyszeráraban Gloggnitz. (Alsó-Ausztria).

Fekete és színes

selyemszövetekben,
fekete és színes
ruhakelmékben 
meglepi occasio
Blumenthal Jónás
divatárú üzletében Léva.

Kávéházi vagy vendéglői helyiség
kiadó Aranyos Maróthon. Barsvarmegye székhelye. Itt van a törvenyszek; jasarbírság, szolgabírói és az összes közigazgatási és pénzügyi hivatalok székhelye és 1905. évtől a m. kir. pénzügyigazgatóság székhelye. A házban 12. éven át kávéház és vendéglő volt mindig kedvező forgalommal. — Ugyanitt eladó egy tükros szekrény és egy tekeasztal. — Bővebbet:

Szabó Kálmánnál Ar.-Maróthon.

3 éves leányka

örökbe ado

Cim a kiadóhivatalban.

ALMA Bőr-alma, Török Balint, Teli arany parmén, Massanszky, Arany kálvill, Balogh renet, Fehér-Batul, Eper-alma keverve métermázsánként netto sulyban Léva állomásra szállítva

I-rendü 24 kor.

II. „ 20 „

III. „ 16 „

Láda és csomagolás ingyen.

A vétélár részben előre kéretik. A hátralék utánvételeztetik.

DEMICHER VILMOS

Bakabánya (Hont vm.)

Ugyanott kapható finom alma-

pálinka 1 liter 2 koronáért.

Steiner Sándor
órás és ékszerész L É V Á N.

Karácsony.
A legalkalmasabb karácsonyi ajándék, a tökéletesített **GRAMOPHON**, melyekből raktárt tartok.
A világ legnagyobb csodagépe, hűen énekel, beszél és hangversenyez.
Szép szórakozást nyújt családoknak, igen alkalmas vendéglőknek.
Hitelképes egyéneknek részlete is.
Nagy raktár tükben és lemezekben.
Továbbá ajánlom arany, ezüst és ezüst-doublé **ékszer tárgyait**, melyekből állandóan nagy raktárt tartok.
Valamint arany, ezüst és nickel **zsebóráim**, azonkívül fali, inga és ébresztő óráimat.
Eredeti svajci gyártmány 2 évi jótállással.
Tört arany és ezüst megvételik.
Mindenemü óra és ékszer javítás elvállaltatik.
Karácsonyi ajándékok már 1 koronától feljebb.

Kitünő tisztelettel: **Steiner Sándor**
órás és ékszerész.

Látszeráru raktár.

BETHY BELA
GYÓGYSZERESZ
PEMETEFŰ CZUKORKA
BÉKÉSCSABÁN
ÁRA 60 FILLÉR.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pemetefű czukorkánál!**
Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** keressük, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz ára 60 fillér
Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

Kérjen mindenki saját érdekében
Valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé
csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok ellogadását.

JÓSZERSZÁM FEL MUNKA!
Gazdasági gépek, géprészletek, tömlők, vízmentes ponyvák, mérlegek és gépszijak, szerszám, vas- és acél főraktár. Portland cement és acél rautikus mesz stb. 12

Kapható **KERN TESTVÉREKNÉL** Léván.

Takarmánycikkek legolcsóbb beszerzési forrása!

Dukes és Herczog, Galgóczi
erőtakarmány- és műtrágyanagykereskedés.
ALAPÍTOTT 1873

Takarmányneműek: Műtrágyafélék:

Malátacsira.	Chilisalétrom.
Mellasse.	Kainit.
Finom és durva buzakorpa.	Kálisó 20, 40 és 40%-os.
Rozskorpa.	Superphosphat.
Olajpogácsa.	Szárított marhatrágya.
Szárított sörtörköly.	Thomassalak.
Szárított répaszelet.	Trágyafosz (gyps).
Szárított szeszmoslék.	
„Union“ fehér tengeri moslék.	

Mintázott előnyajánlatokkal kívántra ké-zséggel szolgálunk. — Közvetlen bevétel chilisalétromban 1905. tavaszi szállításra.

H. J. Merk & Co chilisalétrom export cég Hamburg magyarországi vezérképviselősege.

Hangverseny Grammophon
A jelenkor csodagépe!

Beszél, énekel, zenél, renkívül érdekes szórakoztató eszköz családok részére, vendéglőknek s kávéházaknak.
Több ezer reproductió a világnak leghíresebb művészeitől.

GÉPEK valamint **LEMEZEK** nagy választékban legolcsóbb áron kaphatók:

Klein Sándor
órás és ékszerész
LÉVÁN.

Varrógépek és Műhímezés
valódi első magyar szab. Adria-, Dürkopp- és Gasse-féle új Singer gépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval

Árak részletfizetésre: korona

Elsőmagyar monopol-, Dürkopp és Gasser új Singer varrógép	56-tól	76-ig
Új Singer medium iparogép állványval	72-től	80-ig
Titania új nagy Singer 4-es iparos varrógép	78-től	88-ig
Nagy Howa iparos varrógép	76-tól	80-ig
Vaódi szabadalm. Adria családí varrógép	86-tól	96-ig
láb és kézi hajtásra	96-tól	100-ig
Körhajós családí (Ringschiff) gép	100-tól	120-ig
iparos (Ringschiff) gép	130-tól	150-ig
Valódi Dürkopp — központorsó — gép családí	120	korona
Új Singer családí varrógép kézhajtásra	150	korona
iparos	44	korona

Műhímezési készülék ára 4 korona.

Főraktár: Kern Testvéreknél Léván
Legjobb géptük, részek és csónak olosón.

Karácsonyi vásár!

HOLZMANN BÓDOG
férfi és női divatruháza L É V Á N.

Női ruhakelmék, mosó flanellok és cernabarchettek

NŐI FELÖLTŐK

Őszi és téli jaquetek, raglán, színes és fekete leány paletok és gyermek köpönyegek, szörme gallérokat (boákat)
mélyen leszállított árban.
Legujabb ruhakelmék bámulatos olcsó áron pl. u.
jó minőségű tartós divat-kelmék dupla széles 1.20 cm. széles egész ruhára való 4 méter 1.92 kr.

Szintartó flanel méterje 18 kr.
Zephir „ 15 „

Egy egész ruhára való szintartó mosó barchet	— 1 frt 20 kr.
„ bluzra „ „ flanel csak	— 75 „
„ drb. kész flanel bluz csak	— 75 és 85 „
„ elegáns diszkötény	— 30 és 36 „
legujabb bluz-selymek	— 74 és 95 „
mosó bársonyok	— 72 „

Egy hatszemélyes kávé abrosz 5 szalvétával rózsaszín, világos kék stb. színben 1 frt. 50 kr.

400 tucat mindennemű zsebkendő bámulatos olcsó árban.
Férfi nyakkendők, regatta, plasztrom, csokor stb. raktárom túlhalmozása miatt rendkívül olcsón.
(Maradékok kiárúsítása.)

Karácsonyi és ujévi ajándéknak
tartósságánál, valamint állandó értékénél fogva legalalkalmasabb az ékszer vagy óra.
Ajánlom a nagyérdemű közönségnek dus választékú **óra, ékszer, arany és ezüst áru** üzletemet, melyben mindenki részére alkalmas ajándék található
rendkívül jutányos áron.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és lelkiismeretesen teljesítek.
Midőn a nagyérdemű közönséget raktárom megtekintésére meghívni van szerencsém, vagyok
kitünő tisztelettel
Klein Sándor
órás és ékszerész Léván.